

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
egy évre . . . . . 10 fr. — kr.
Fél évre . . . . . 5 — —
Negyed évre . . . . . 2 — 50 —
Egyes szám 5 kr.
A lap azonnali részvételtől min-
den közönséget értesít, és meg-
nyitja a földrajzi, történelmi és
természeti tudományok terén
kérdezők számára.
Előfizethető helyben
FELREGDI K. LAJOS és f. f.
GRÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadótá-
runkban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában és a postabiztosok
üzletében.

Hirdetési díj:
Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többes-
hirdetéseket négy sorosként a leg-
olcsóbb áron számítjuk fel.
Helyi hirdetés minden sorra be-
járólag 30 kr.
„Nyitólé”-ben megjelent 5 kére-
mény minden sorra 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadótá-
runkban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MAN H. könyv. iródjában is.
Név nélkül vagy barméltatlanul
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Még nem késő!

(Hangok a vidékről)

Kis Várda, márcz. 11-én.

Az 1881. évben összehívott országgyűlés vége felé közeledik. Még tudva sincs az országgyűlés befejezésének időszaka — és már is megindultak a választási mozgalmak országsszerte. A hol nem nyilvánultak is e mozgalmak eddigelő tényleges eseményekben, ott is forr valami a kedélyekben. Az általános elégedetlenség kezd kifejezésre jutni. Örvendezéssel regisztráljuk ennek jelenségeit, mert e körülmény némi biztosítást nyújt arra nézve, hogy az apátia, a közöny, mely sűrű köd képen nehezdedt és nehezdedik tizenkét év óta tevékenységünkre, sőt ha kezdetétől fogva számítottuk az elcsüggedés idejét, elmondhatjuk, hogy már 1867. óta borítja közelítünk lát-határát — kezd némileg oszlani, az embe-
rek kezdenek tisztábban látni és e derülés-
ben felismerni a veszélyt és e veszély fak-
torát Tisza Kálmán, úgy a mint az teljes
valóságában csak az utókor előtt fog meg-
jelenni, midőn a határozati párt többsége
sereg eltűnik környezetéből, eltűnik az ér-
dekszűlte pártolás és nem marad egyéb,
mint az ő nemzeti érdekek előmozdítására
tehetetlen egyénisége.

Mi nem kormányra lépésétől számítjuk az ő befolyását közelítünk, hanem azon időtől, midőn először vált érezhetővé az ő taktikája, midőn a határozati párt többsége általa mesterségesen kisebbséggé törpítette. Ez időtől kezdődik az elcsüggedés, mert ez időtől kezdve van az ország közvéleménye, a nemzet gondolkozása és akarata kizárva az ország házából. És ennek Tisza Kálmán volt okozója!

Deák Ferenc megkötötte az 1867-iki kiegyezést. Megkötötte, mert már észlelhette a nemzeti csüggedést. Megkötötte, mert hiában jelentette ki, hogy ha a nemzet tovább türesem árán annál többet remél ki-
vívni — utasítsa vissza a kiegyezést. És megkötötte, mert kifejezett szavai szerint reményelt, sőt biztosan hitte, hogy a nemzet visszaserzendi alkotmányos életének ekkor feladni kellett biztosítékait, az állami önállóságot, függetlenséget!

Es visszaserzende volna! Tisza Kálmán állt élen azon pártnak, mely már tervezésében elhibázott lépésnek ösmerte fel a kiegyezést. Tisza Kálmán formulazata a nemzetnek a kiegyezést ellenző kifogásait. Tisza Kálmán foglalta a volt balközép program-
jába és terelte ide a nemzet óhaját, kívánalmait, törekvéseit, pedig e kívánalmak, törekvések a függetlenségi pártnak azon veterán bajnokainál voltak hamisítatlanul nyíven kifejezve, megőrizve, a kik heten állottak a kiegyezéssel szemben Magyarország képviselőházában a függetlenség zászlója alatt, hová az egész nemzet sorakozni hitte magát.

Azt hittük Tisza Kálmán a vezér, a ki alatt győzni fogunk. Az általa lobogtatott zászló is a függetlenség kivívásának győzelmére vezet. — És a nemzet választásról-választásra növelte a párt férfainak számát, önkény, erőszak, a hatalom minden eszközeinek felhasználása daczára. Már a győzelem első esélyénél hittük magunkat. Ekkor pendítette meg Tisza Kálmán a fusió eszméjét és készítette elő rohamosan. Egyrészt félreállt e mozgalom elől; másik rész kétkedett, de még minden jót remélt. A legnagyobb rész pedig úgy tekintette, mint ártatlan cselekedést, midőn az ostromló sereg közül a várvédők ruhájába öltözött a bajnok, hogy eljuthasson a cél központjába, a hol kitűzhesse lobogóját, megnyithassa a vár kapuját, hogy siettesse a végsődiadalt. De Tisza Kálmán nem azért ült a miniszterelnöki székbe, hogy onnét előkészítse a függetlenségi elvek diadalát, hanem odaült azért, hogy ne azok jussanak oda, a kik háta megett állottak, hanem ő maga. És arra használta fel minden erejét,

hogy megvédje azt azoktól, akiknek vállán emelkedett fel. Tisza Kálmán volt akadály a nemzeti akarat érvényesülésének. Ő hiúsította meg Deák Ferenc feltevését, a nemzeti önállóság visszaszerzését eddigelő.

Oly szédítő volt a nemzetet általa ért csalódás, hogy a közöny, az elcsüggedés, melynek már 1861-ben hintette el magvait, még a kisebbik baj volt attól, a mely érthette volna a nemzetet. Hála a gondviselésnek, a magyar nemzet géniuszainak, e közönnyt, az elcsüggedést nem az követi, a mi az általánosan lábrakapott corupció közepette nem lett volna ok nélküli: az erkölcsi halál, hanem igen is követni fogja a kiábrándulás, a nemzet újból ébredése. A korán megindult választási mozgalmak előjelei erről nyújtanak nekünk kezességét. Siessünk azt elősegíteni mindnyájan!

Tisza Kálmán szereplésének utolsó felvonása zárjelenését játsza lefelé. E zárjelenésre volt szükség, hogy egészében domborodjék ki a játék, melynek czélja hűségének kielégítése volt. Ezközeli az 1861-iki manővert az 1875-iki fusió. Szomorú események. Megromlott társadalmi és közgazdasági viszonyok kövessék az ő működését. Hogy rohamosan idézte elő a közömlést — az a nyereség!

Legalább tisztában lehet vele a nemzet, a mint tisztába jött az 1867-iki kiegyezéssel. És nem lehet egyéb hátra, mint követni Deák Ferenc szavait, melyeket Madarász József „Emlékiratában” feljegyezve találunk, melyet annak feltervésében intézett hozzá, hogy csakugyan esáldott volna a kiegyezésben kötött reményében:

„Nem sokára új országgyűlés fog összehívattatni, a nemzet választani fog mellette, vagy ellene.”

Én tehát veled azért kívántam most beszélgetni, hogy megmondjam, hogy ha te ezt a mi általunk teremtet állapotot veszedelmesnek tartod, hát nyerdétek meg a választások alkalmával a többséget. És ha megnyeritek, én ezen esetben biztosítalak, hogy nem csak nem fogok ellenetek küzdeni, de egész politikai befolyásommal támogatni foglak állami önállóságunk, önrendelkezésünk visszavívásában. Téged, titeket.

Nevezetes szavak ezek! A mai napokra is szólnak. Nem sokára új országgyűlés fog összehívattatni. A választások ideje még bár nincs tudva, de közel van. Tegyük és tegye meg hát mindenki kötelességét, akinek magánérdeke nem szentebb, mint a haza java. Segítsük megnyerni végre Magyarországot függetlenségének kivívásához a többséget. A harc most nehezebb, mint volt Deák ezen utasítása idejében. 1868-ban. Nehezebb, mert Tisza Kálmán nem Deák Ferenc, mert Tisza Kálmán nem azért adta fel elveit, nem azért szegődött a 67-iki kiegyezéshez, mint Deák Ferenc, hogy akként biztosított befolyással visszaserzesse a nemzet alkotmányos életének azon biztosítékait is, melyeket akkor feladott, hanem, hogy biztosítsa magának az uralmat. Ő küzdeni fog Magyarországot önállósága, a függetlenségi párt törekvése ellen hatalmának minden eszközével, mint a hogy eddig küzdött. De mennél nagyobb az ő erőlködése, annál dicsőbb lesz a győzelem.

Sorakozunk. Még nem késő!

Kovács István.

— **Hadügyek.** A honvédség ez évi költségvetésének indoklásából kiemelték annak idején azon passzust, mely a tanzászlójakról szólt, konstatálta, hogy ez új intézmény működése eddigelő mily tüdőnek bizonyult és indokolta, hogy a miniszterium ez évben is számdékok ill. tanzászlójakat szervezni.
E tanzászlójakba tudvalevőleg volt egy-
éves önkéntesek, továbbá az egyes zászló-
jakból kiválogatott altisztek és legények vé-
tetnek fel, akiknek kiképzésétől nagyobb ered-
mény várható.
A tanzászlójak ez évben — mint hall-
juk — ápril 17-én lesznek összeállítva, még

pedig az egyik Budapesten. Fel fognak abba vétetni olyan volt egyéves önkéntesek is, kik tavaly áttették a honvédséghez. Ezek tartalék tiszti vizsgára fognak bocsáttatni, mely május 5-én kezdődik és mintegy tíz napig fog tartani.

Azon volt egyéves önkéntesek, kik már részt vettek egy honvédségi gyakorlatban, már e hóban fogják letehetni a tiszti vizsgát. Erre a vizsgára, mely márczius 20-án kezdődik és márczius 29-ig fog tartani, értesülésünk szerint eddig mintegy háromszáz volt egyéves önkéntes jelentkezett.

Az előző vizsgákon 350 volt egyéves önkéntes már sikerrel tette le a honvédtiszti vizsgát.

Van végül mintegy 250 volt egyéves önkéntes, a ki az idei ősszel tartandó tiszti-vizsgákra jelentkezett.

Összesen körülbelül 1400 volt egyéves önkéntes tétellett át a honvédséghez és ezek közt alig 4—500 van, a ki nem jelentkezett eddigelő a tiszti vizsgára, és így a cél, mely e törvény megszavazásakor a törvényhozás szeme előtt lebegett, nagy részben elérte.

A hadi szolgálványokról szóló törvényjavaslat felett, az érdekelt magyar miniszteriumok és a közös hadügyminiszterium közt már több mint tíz év óta folytak az alkudozások. A törvényjavaslat végre elkészült. A javaslat megállapítja a szolgálókat, melyekre mozgósítás és háboru esetén az egyes lakosok a hadsereg irányában kötelezhetők. Háboru idején is szolgálattak a lakosok a hadsereg részére elemelet, előfogatokat stb., most törvény által szabályoztatik, hogy a lakosok mire kötelezhetők és a hadsereg személyei mennyit követelhetnek. A törvényjavaslat hozzájárulás végett átküldetik a közös hadügyminiszteriumhoz és remélhetőleg a legközelebbi ülészkaban a parlament elé kerül.

— **Partélet.** Az aradi függetlenségi párt végrehajtó bizottsága vasárnap délután 4 órákor az „Arad és Vidék” szerkesztőjének helyiségében ülést tartott. Reicher Ferenc pártelnök üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat s bejelentette, hogy az elnökség szervezeti szabályzatot dolgozott, ki, mely szerint az aradi függetlenségi párt a Rad megye függetlenségi elemait magához csatolja s aradi és arad megyei függetlenségi pártköröket alapít. (Követésre méltó példa minden központban!) A végrehajtó bizottság helyiséssel és örömmel fogadta a ter-
vet s tárgyalván a szervezkedési szabályzatot, azt egyhangulag elfogadta azon határozattal, hogy azt a párt nagygyűlésének elfogadásra fogja ajánlani. Reicher Ferenc elnök ezután a napirend második tárgyát terjesztette elő s kérdést intézett a végrehajtó bizottsághoz, hogy a közeledő képviselőválasztás alkalmával kit tart legalkalmasabbnak a képviselőjelölté. A végrehajtó bizottság több tagja erre Dr. Múlek Lajos ügyvéd nevét hangoztatta.

— **A bodajki kerületben** Meszlényi Lajos függetlenségi párt jelölt ellen gróf Szechenyi Imre mersekelte ellenzéki programmal lép föl, de Meszlényi megválasztása bizonyos.

— **Belföld.** A z. e. v. f. egyháza a egyetemes konventje e hó 17-én, hétfőn fog összejúni, ez alkalommal Budapesten. Főtárgyat a középiskolai törvény által szükségessé vált intézkedések megtétele képezi. A konvent ülésén az összes superintendensek és világi elnökök részt vesznek. — A m e r s é k e i t e l l e n z é k e r t e k e z l e t t e t t a r t o t t, melynek tárgyát az új földadó-kataszteri munkálatok elleni felszólalásokról, több rendbeli vicinális vasutakról szóló törvényjavaslatok, végre a zárszámadási bizottságnak a kataszteri póthitelről szóló jelentése képezte. — S z o l n o k o n a szabadelvű párt Szapáry Gyula pénzügyminisztert lepte fel képviselőjelöltal.

Kossuth Lajostól.

(Folyt. és vége.)

És ime! a mit az ellenség sem tett meg, azt megteszik saját véreink; — a magyar becsületet az ellenség respektálta személynökben; de magyarok akadnak (Jakab ur szerint e g e s z k ö r.) kik a becsületen béka-méreg években keresztül lövellik felénk — védtelenek felé — a sötétben

Romlott kor! romlott erkölcsök!
Hanem én intésül hagyom a magyar faj még születendő nemzedékeinek, ha még jövő-dőt óhajt a magyar hazának, tegye studiumává a 48—49-iki korszak jellemző vonásait. Merit-het abból nemcsak írhettek, tanulhat attól nem-csak hazafiságot, hanem tanulhat erkölcsiséget is, mely a társadalmak biztonságának talp-

köve. — Abból a korszakból egyetlenegy ember nevéhez sem fér az a vád, hogy hivatalával pénz szerzésére visszált.

Hanem hát az a pletyka, hogy „Kossuth jól ellátta magát távoztakor pénzzel” csak rágalom, mely arra mutat, hogy a rágalmozók azt az én helyzetemben bizony megtehették volna; — saját jellemükről varrtak himet az enyimre, — de a másik, melyet Jakab Elek ur emlit, nemcsak alávaló maliciózus inszinuáció, hanem bámulatos ostobaság is.

„A mit a haza oltárára az egy és két forintos bankjegyek biztosítása végett áldozott s tett össze a nemzet, annak hová léte is homályban van”, írja Jakab Elek ur.

Dehogyan van homályban; ha valami a világon a leghitelesebben dokumentált módon világosságban van, hát az így van.

Az egy és két forintosok érczalapra lettek kiváltva. Arány 2.5.

De a kibocsátásra nézve a pesti kereskedelmi bank kontrolja alá vettem a kormányt, miszerint teljes biztonság legyen a közönségnek, hogy egy forinttal sem bocsáttatik több ki, mint a felvett érczalap megengedi s fedezet nélkül semmi sem bocsáttatik ki.

Az érczalap a kereskedelmi bankba tétellett le.

A bank pénztárnokának ellenjegyzése mellett bocsáttattak ki a pénzjegyek, tehát csak annyi, a mennyit a felvett 2.5 arány megengedett.

A pénzjegyekből a kormány csak annyit vett át a saját használatára, a mennyi ezüstöt letett, egy fillérral sem többet.

A felmaradt 3/5-ből egy szabott részt a bank használhatt (olcsó kamatra kölcsön kapta a kormánytól), a többit az ipar és kereskedelem gyámoltására tartozott forgatni, szabályszerű fedezet mellett, a kormány ellenőrsége mellett.

Tehát a bank kontrollirózta a kibocsátást, a kormány a bank által manipulált hitelforralmat.

Innen az a nagy bizalom, hogy jegyeim a bécsi piacon is ázszióli forogtak az osztrák jegyek diskontóival.

Minden ezüst é. arany tehát mely az 1 és 2 fortos jegyek kibocsátásának alapját képezte, a pesti bankba volt letelve.

Hány millióra ment az? nem emlékszem, de mindenesetre sokkal többre, mint a mennyit e végett a közönség a „haza oltárára” áldozott, mert az az „áldozat” bizony nagyon sovánnyul gyűlt. A szegény nép fia, leánya elhozta a haza oltárára utolsó huszasát, sőt jegygyűrűjét — de az arisztokrácia s a pénzü-
lág nagyon szűken „áldozott” — mert a hivatalos hírlap aug. 30-iki kimutatása szerint a hazai pénztár felségelyzésére aug. 27-ig mind-
össze ajándékképpen csak 495.961 frt 1/4 kr. jött be, kölcsönül pedig 552.436 frt 43 kr. Wodiáner bankár által kellett ezüstöt vásárol-
tatnom, hogy az 1 és 2 fortos jegyek kibocsa-
tását két millió frt értékű ezüstnek a bankba letételével megfundálassam. (Általában a hi-
resztelt áldozatkészség a „haza oltárára” olyan volt, hogy a kezemen levő lapokból úgy látom, hogy még november 11-ig is ajándokul csak 643.548 frt 38 kr. kölcsönkép 932.278 frt 23/4 kr. jött be, későbbi adataim nincse-
nek, meg lehet nézni a közlönyben.)

De akármennyi volt a pénzjegyalap, az a pesti kereskedelmi bankban volt letelve, épp azért, minthogy a bankot nem kötelezhattuk Debreczenbe menni, a pénzjegyalapot ott hagytuk a pesti bankban, mikor Debreczenbe költöztünk. Az osztrák elég gyalázatos volt azt elrabolni. Wudischgrätz 1849. márcz. 8-án kelt rendeletében megígérte, hogy „a magyar 1 és 2 fortos bankjegyek, melyek érczalap pal b i r n a k, császári osztrák jegyekkel fognak beváltatni”; de ezt az ígérést sem váltotta be az osztrák, az érczalapot megtartotta, de a rajta fekvő adósságot (a jegyeket) ki nem fizette, hanem azokat is elkun-
fi-kálta. Hát Wudischgrätz és rendeletéből is megtanulhatta volna Jakab Elek, hogy hová lett a bankjegyek biztosítására áldozott t t t (s az áldozatnál sokkal nagyobb) érczalap.

Kossuth Lajos.

— **Karczolatok.** A konizti törvényszék fölmentette a Neustettinben elítélt zsinagóga-
gyújtogató zsidókat s Neustettin most e miatt egy oly zavargások színhelye, mint a minéket látott Zala, Somogy, Pozsony, Budapest sat.

Imé Eötvös Károly ur — az a sokat emlegetett külföld!

Száz lépcső fog vezetni az új magyar parlamenti palotába . . .

Boldog Isten! a parlament hát még hoz-
záférhetlenebb lesz a népre nézve, mint ed-
dig volt!

g. b.

NET
JOS
YARI
MEK
FI INGEK
ADÓ.
GYŰMÖKÖK.
Rázsó Gyula
Hilina M.

Vidék.

H. Sámson, márt. 10-én.
Tekintetes Szerkesztő ur!
Middőn multkor levelemben azon reményemnek adtam kifejezést, hogy a hó 8-án megártandó „Olvasó együletünk” javára rendezendő bálunk sikerülni fog, valóban nem hittem, hogy most azon szerencsés helyzetben legyek, miszerint e részben legvérmesebb reményeink tulszárnyalását constatálhassam.
Számadásaink lezárása az idő rövidségénél fogva, még nem haladhatott annyira hogy számokat beszélthessék, de legyen szabad e helyett az erkölcsi eredményt előtérbe helyezni.

Első helyen meleg köszönetünket érdemelte ki tek. Kovács Károlyné urnó ki a bályanai terhes szerepet elvállalja és azt a tölle remélt „chic”-kel viselni sziveskedett.
Nem kevésbé meleg köszönetünket nyújtjuk azon t. vendégeinknek kik közel és távol vidékekről ide jöve bálunk fényét és sikerét kétségtelenül emeltek.

Vidám jó kedv és kiapadhatatlan izom erő a parquetten tartották a mindkét nembeli táncos ifjuságot hajnal hasadtáig, — a mikor is ugy köszöntöttük egymást, hogy jövő farsangban — ha előbb nem — viszontlátásra!

Legyen szabad végeztül a díszes hólaykoszoru névsorát, a mennyiben azt a tánczhevében összeállítani sikerült a következőkben megörökíteni: asszonyok: Budaházy Gyuláné, Budaházy Lajosné, özv. Budaházy Lajosné, Jámor Mihályné, Budaházy Odónné (Debreczen) özv. Donner Ferenczné (Debreczen), Hadházy Imréné, Ludman Antalné, Kovács Károlyné, Leitner Dezsóné, Oláh Károlyné, (Debreczen), Pozsgay Lajosné és Sándorné (Tamási), Soltész Farkasné (Tétlén) Stern Mórné, Zichermann Jakabné, Tóth Bálintné, Liszkay Lászlóné, Budaházy Nelli.

Leányok: Bádaházy Irma és Ilka, Biró Erzsike, Bócz Anna, Almásy Erzsike, Biró Zsófia, Cserei Erzsike, Kulcsár Erzsike (Debr.) Koczog Szeréna és Ida (Balkány), Horváth Laura (Aba), Liszkay Laura (Debr.), Soltész Erzsike (H.-Szoboszló), Soltész Mariska (Tétlén), Szabó Bellácska (Debr.), Steier Regina (N.-Léta), Tóth Ilika és Beila, Veres Eszti (Debr.), Weisz Tini.

S—I—S—r.

Természettudomány a régi korban.

(Felolvasva a debreczeni iparos ifjak együletének f. h. 9. estélyén: Fütő Mihály reánskolai tanár.)

Middőn az ember, a világ bölcs alkotójának akaratából, — mint a legközelebbi lény minden élő lények felett, — okos és számító értelemmel, gondolkodó lélekkel, ezen a nap körül már azelőtt millió évekkel körfutását végező bolygókon a földön megjelent, — a biblia tanúsága szerint is — a már ekkor kifejlett és ragyogó pontjában tündöklő természeti világ közepében találta magát, s lelkével, mely kétségtelenül a teremtő erő parányi része s magában hordja azon őserőt, mely a világot egy „legyen” szóval vagy a mai fogalmaknak megfelelőbben szólva — az akarat hatalmával előállította, mondand ezen okos lelkevel a körülötte levő teremtményeket, a természet hatalmát, a megrázó természeti tűneményeket szemlélve, — azoknak okait után kezdett fűrkészni. — A természeti világba levén helyezve önkénytelenül is a természeti erők, a természet csodái ragadták meg szemlélődő lelkét s azoknak okait a legtöbb esetben megfejteni nem tudván, ösztönszerűleg is a csodaszertű tűneményeknek, a csodálatos teremtményeknek imadására ragadtatott. Az ember természetében rejlik: hogy azt, a mit megfogni nem képes, valami imádászerű tisztelettel veszi kö-

rül; a menydörgés hangjában Isten haragos szózatát hallja, a cikázó villámokban Isten lángostorát látja, nem tudván, hogy mindezeknek egyszerű természetes okok van. Az ő ember, vagy a mai nap is ósá-lapokban élő ember lelkeben egy kiolthatatlan vagy el, mely a csodálatos, a megfoghatatlan felé vonza őt; a természetben látható szép rend, a minderre kiterjedő láthatatlan gondos kéz, önkénytelenül is egy bölcs rendező, egy bölcs alkotó lételenek eszméjévé vezet. Így keletkezik a hit, és nem csalódnak ha azt mondjuk, hogy az ember a természetből kiindulva, és a természethez térve vissza, — gondolatainak körfutásában megtalálja — mint minden teremtményes, és az egész világ főokát: az Istent.

Lassanként sok századok leforgása után a társas érintkezések, az eszmék kicsereselése, a hosszas megfigyelések azt eredményezték, hogy az ember kezdetű kiemelkedni azon ősi tudatlanságából, melyneőfogva minden köben fűszálban csodát vélt rejteni s lassanként kezdte, egyes — azelőtt csodának vélt tűnemények okait megfejteni, azoknak magyarázatát adni. Ettől fogva csak azon természeti erők részestültek imadásban, melyek az ember jóléte közvetlen befolyással voltak. Így a nap, mely melegével életre serkenti, táplálja és neveli a földben elrejtett csírákat, mint legfőbb jó, már a műveltség és felvilágosodottság bizonyos fokán álló népek által imádatot. Majd a nap szírmélyesítője — a tűz — is imádászerű tisztelet tárgya lett, és még ma is az azon népeknek, melyek elzárkózva a polgárosodás elől most is azon műveltségi fokon állanak, mint évezredekkel ezelőtt. Valóban ha figyelemmel kísérjük a dolgokat, úgy találjuk, hogy a mint a gyermek fejlődésében, az emberi lélek sok évezredes fejlődése tükröződik vissza, mint a beszéd, mind a gondolatok tökéletesedésében, úgy magára az összes emberiségre vonatkozva, a leltűnt száz és száz emberöltő Lú képet látjuk, az ő fokozatos előhaladásában, közep Afrika bennszűltt mai nap is paradicsomi egyszerűségében és állapotban élő lakosságától, Ázsia felmúvelt nomád kirgizitől és turkományaitól kezdve, a műveltség magas színvonalán álló lakosságáig Európának. Semmi új dolog nincs a nap alatt. Emberek jönnek és tűnnek el a századok folyamában; a mult és jelen egymással kezdt fogva letörölhetetlen bélyegét; az emberiség szellemi harcaira rányomja, — de az ember mindég ugyanaz marad; át akarja ölelni lelkével a nagy mindenséget, a tudás fájának gyümölcse izlik szájában s gyönyörrel tölti el lelkét, ha a megfoghatatlant megfejti s egy lépéssel közelebb vitte szellemét ama magassághoz, mely a természeti erők szemlélve, azokat a maga hatalma alá hajtja.

Ezredékekkel ezelőtt a Tigris és Euphrates folyamok partjait élt egy nép a távol keleten, mely a műveltségnek már azon óskorban igen jelentős fokára emelkedett. E nép volt a chaldok vagy chaldeusok népe. Minden bizonyos a nép volt az melynek tudásai először foglalkoztak a természeti tűnemények okainak kutatásával. Ők voltak első mivelői a csillagászatnak. Middőn ezen Khus faju nép Tigris és Euphrates partjain megjelent, már akkor néla a műveltség első csírái ki voltak fejlődve. Ők osztották fel a nap pályát 12 részre a hónapok száma szerint. Vallásos fogalmaik is tisztultak voltak s ezeken az fogalmen Jhu-Éő hite csillámlik keresztül. I. Szárjukin királyról beszéli a történelem, hogy uruk (talán örök?) városában könyvtár alapított, melyben összegyűjtették többek között mind azon régibb feljegyzéseket, melyek a csillagászati vizsgálódásokra vonatkozólag ősi törvény nyelven íratók.

Minden művek cseréptáblákra írva meg

másfél ezer év múlva is megvoltak, melyeket Assir-bani-pál (Sardanapál) Assíria királya el-másoltatván műveit könyvtárában helyezte el. Ha meggondoljuk, hogy az a király Kr. e. 667 ik évben kezdett uralkodni, fogalmat alkothatunk magunknak a természettudományi ilyenmű ismeretek roppant régiségéről, mely több mint 4000 év homályában veszt el.

Mit mondjunk az Egyptomiakról? Alkotási képességeket más nap is hirdetik a piramisok, sarkaikkal a világ négy tája felé fordítva büszke homlokukat 4000 év emlékeztető megkoszorúzza; és ha elgondoljuk, hogy e roppant építmények követi minő eszközökkel vágták és fűrészték ki a sziklából, melán hamulhatunk az erő múltan oly előhaladott ismereten és alkalmazásán mely lehetővé tette, az egyes részek oly egybevágó elkészítését s azoknak több mint 400 lányi magasságra való felszállítását.

Az Egyptomiak és chaldeusok értékes mennyiségű és csillagászati ismereteit átvtették a görögök mert a görögök már az ősi időkben sürűn érintkeztek az egyptomiakkal, feniciekkel, perzsákkal, babiloniakkal. Első tudományos phisikusok a görög természetes bölcseszek valának, kik azon feladatot akarták megfejteni: miként állott elő a világ? a természeti tűneményekben — elvettve a rezeszerű — természetes okok után fűrkésztek; kurtatták a minden dolgok forrását, azon anyagot melyből minden elalott.

A hét görög bölcs egyike Thales több mint 600 évvel Krisztus előtt azt állította, hogy minden teremtett olognak alapanyaga a víz, minden yizből állott elő, és minden vizzé lesz ismét. Ő már ismerte a mágus vonzó erejét, s a Krisztus előtti 585-ik évi napfogyatkozás előre megmondta, mely csillagászati ismereteikhez minden valószínűség szerint a babiloniak megfigyeléseit és ősereteit használta fel.

Pythagoras volt a második kimagasló alak a természetes bölcselői között, ő vizsgálódásait a teremtett dolgok rendére számára és méreteire irányította. A számok elemei a dolgok elemei is; és a veleány lépett nála előtérbe, mert a természetben számtani törvények szerint látott mindent elrendezve. Innen erednek azon titokzatos számítások melyek később a csillagászatla kapcsolatba hozhattak, s az egész középkoron erősen tartották magokat. (Folyt. köv.)

Helyi hírek.

* **Márcz 15 ike közeleg.** A magyar nemzet szive egyérműleg dobog fel e nagy és dicső emlékt napon. Örök betűkkel vannak bevéve a történelem lapjain a márcziusi fiatalasg hazaifias tettei. Maradandó érdemök, hogy a rabságba vert gondolatot felszabadítva bilincseiből, megteremtették a sajtozsabadságot. Ennek a feledhetlen napnak magasztos emlékeit az idén is szent lelkesedéssel ünnepli meg a tanuló ifjuság, csatlakozván hozzá a város minden rendű s rangu lakossága. Ott lesznek az 1848/9-iki honvédek a 13 egyenruhással ősi lobogójuk alatt, a függetlenség kör is saját zászló körül gyűlekeznek. Róvjuk le mindnyáján a kegyelet adóját ennek a napnak szent emléke előtt. A hazafias kebleket pedig hassa át ezen a napon a szabadság menynei szelleme s vezérelje az a lelkes honfiakat t e t t e i k b e n i s ö r ö k k e. Így emelünk a márcziusi emlékek legmúltbó emléket.

* **A megyéből.** Hajdu megye törvényhatósági bizottságának azon határozata, mely sze-

rint Csege és Egyek községek a nádudvari járásból a balmazújvárosi szolgabírói járásba, Szováth község pedig a balmazújvárosi járásból a nádudvari szolgabírói járásba osztattak be, helygymiszteri rendelettel jóváhagyatott.

* **Tavaszi közgyűlést tart** Hajduvármegye e hó 23-án. Megelőzőleg számonkérő-gyűlést tartatnak.

* **Közelekedés.** Vasárnaptól fogva a nagy-erdőre reggel 7 órakor kezd meg a társas-kocsis közlekedés. Induló hely a Mendelovics Lajos szíkvárosdejének helyisége.

* **Lugosi József és az akademia.** A most elhunyt Lugosi, híres debreczeni tanárról írja videkről lapunk egy barátja, ki a nagynevű tanárnak 40 év előtt tanítványa volt: Lugosi a legnagyobb magyar orientalista volt a nagyvenes években, s middőn az Akademia egy arab nyelvtanra hirdetett pályázatot, ő már csaknem teljesen kidolgozott arab nyelvtaut írt már. A magasabb igényekhez képest terjedelemben is módosította nyelvtaut, s dolgozata minden tekintetben magas tudományos becsőn, mely évek kitartó szorgalmának volt drága gyümölcse. Lugosi idejében postára is leve dolgozatát, mint pályaművet, a nyomorúságos postaviszonyok folytán azonban az egy nappal megkésve érkezett az Akademiahoz, mely akkor még nem a postára tevés, hanem a lekerkesz napját vette figyelembe. Lugosi dolgozata volt az egyetlen arab nyelvta, az egyenlen nap miatt azonban pályázatra nem bocsátatott. Az érzékeny tudóst ez annyira bántotta, hogy middőn dolgozatát visszakapta, azt minden további megfontolás nélkül tűzte doba s az első magyar „arab nyelvta” a magyar tudományosság örök kárára maglyahalált szenvedett. A megbántott professzort az akademia később tagjává választá, megengesztelni többször próbálta, az arab nyelvtauból azonban sohase lett „főnix.”

* **A munkás a költészetben** sokkal nagyobb szerepet játszik, mintsem az ember gondolná. Egy palota, melybe beköltözik a milliócsaló, nem egyszer a szegény vérvél van megöntözve; a szegény munkáséval, ki építkezésben zuzta magát izzé-porrá. . . Megszédült és lehallott, talán azért, mivel — mint Zola Coupau-já gyermekét látta meg az utcán s egy mosolyt küldött le hozzá. Nem esoda, ha a munkás-életnek igen sok költője akadt, a kikeről értekezni érdemes. A vasárnapi felolvasásnak — ha több nem is — előnye lesz az, hogy e költők valóban megható dalaiban a munkás-élet poézisének főbb mozzanatait igyekszik elénk tárni.

* **A nagyerdei lakok bére adása** iránt már értekezhetni Papp György urral a földő és a vendéglő bérőjével. — Figyelemzetjük a nyáron kiut lakni akarókat, hogy bérleti számdékokat közöljük mieelőbb Papp Györgyvel.

* **Gergely napja.** Tegnap este igen szép számú közönség jött össze derek gazdasági tanácsnokunk Csaky Gergelynel, hogy névestélyen jó kívánataikat kifejezzék. A jó kedv, zene mellett egész reggelig tartott.

* **Nyugta és köszönet.** Tekintetes Buday József ur, a cs. kir. 15 ik huszárezredtől előfogati díj fejében őt illető 1 frt 26 krt el nem fogadván, azt a növegyleti árvaház részére adományozta. Fogadjja érte az árva névben nyilvánított hálas köszönetemet. Veres Szathmáry Terez, növegyleti elnök.

* **Panaszt** vettünk a pétérfiautcazi utak járhatatlansága miatt. A kövek, melyek a rossz szekér-utak javítása czéljából hordattak ez utcára, már egy év óta vannak ott hasztalanul. Nagyon szeretnék tudni a panaszokdók,

gyik sem, csak „ma és mindig!” Érdeklődésemet ez a rejtelenség még inkább felebrzisti s minthogy a magas pártfogó csakis a felelősség felét vállalta magára, kezdem vizsgálni a másik felét. De az am a bökkenő, hogy melyik felét vállalta hát el? Magát csak nem kezdehetem meg, sorsot sem huzhatok, de talán, ha helyesen ítélek, bizonyára a jobbik felét. És a mint ezen tulajdonságait mérlegelem, csakugyan azt mondom én is: „nagyon örvendék, vé hetetlenül örvendék, határtalanul örvendék.” Nem minden elfogultság nélkül be kell ösmernem, hogy a mű irányja könnyed, vonzó, sőt némi tekiütben az egyéniség jellegét hordozza magán ott, hol ki nem látszik, hogy most Ventesit, majd Mikszáthot akarna utánozni, pedig a másolat sohases birhat az eredeti értékével. Ugyes fordulatokban, ügyes átmenetekben látszik a kellő gyakorlat, a mű egyes darabjai olvastatják magokat anélkül azonban, hogy mely impregnálnák magukat kedélyünkre, czéljuk inkább mulattatás. Igazi erkölcsi irány csak a „néma gyermek” s e „szegény Sára asszony” című rajzokban észlelhető s szerintem ez a két rajz magasan domborul ki a többiek közül s ha szerző mindenütt így rajzolna, jóval több hatást ér el. Ez a két rajz nem ephe-mér. Élő virághoz hasonlít, a többi ahoképest csinált virág. Szép lehet, de utóijára isillattalan. Szerző e kötetben nem mint beszély író lép föl. Egyes öleteket öttötött föl s nagyit ki ügyesen, a mi mindenesetre érdemel tulajdonítható. A „kis kadét” p. o. szinten sikerültebb darabjai közt foglal helyet, de akár ezt, akár többet olvassunk el, p. o. a „höttig beteg” et. ugy tetszik, mintha már az azok alapjait szolgáló főtárgyat olvastuk volna. Ez lehet érdeme, de másfélő eredetiségre rovására esik. A „höttig beteg” meséjét szintén tbben fel-dolgozták. Nem állítom, mintha ezektán indult volna szerző, de az bizonyos, hogy a compositióban az eredetiség varázsa nem bilincsel

mikor kezdenek már az főméről elvárják ez l a h á r a tegey már va

* **A depr. takarékp** nyereségből jötekyony cze a vasárnapi közgyűlés a szétozatni, u. m.: 1. A részere 50 frt, 2. a helyszere 20 frt, 3. városi k tegek részere 30 frt, 4. nak 20, 5. Izraelita körformátusok ingyen iskola frt, 7. a helybeli ipar helybeli kereskedelmi is egyleti árvaháznak 25 frt bel gyermekkertnek 25 frt tészeti együletnek 25 frt, együletnek 25 frt, 13. de letnek 25 frt, 14. ref. h együletének 20 frt, 15. gely együletének 20 frt, szattán halg. segyűl debreczeni keresk. isk frt, 18. debreczeni ipar nek 20 frt, 19. debrecz együletének 10 frt, 20. metközesi együletnek 10 magyarsági terjesztő 10 n.-becskerekir terj. egyi Temesvári magyar társu pai ref. collegium atá szathmári-Széchényi egy dapesti honvéd temetek 27. helybeli ref. collegiu 100 frt. Együtt: 745 frt lető helyeikre eljuttatás zatott meg. — Sok lyes egyének által vezetett in

* **Az országos kiá** nap délután 4 órakor a ben gyűlés tartatik.

* **A kistemplom** készül leend, mint in munkálatok már megkezd s egy hét alatt az egész * **Közhiált tétetik,** 25 frtot meghaladó p e a tulajdonosa Végő G czegied-utca Komáromi ugyaneggy egy méter h leteteményeztetett.

* **Selyem volna** a mindent loptam volna! venszyek mai napon tar v á g ó István b.-újvárosi ság. Ő reudbéli lopással a második pontnál a fer s ettől kezdve tagadott s tagadta, hogy ő becsület kat b.-újvárosi, többnyire követte el Söväg s a vele elő nővel, Sós János tárgyak voltak: egy utazszir, 25 kiló szalonna, eg beli 107 frt értékű feher betőreket alkalcs segek pedig gyors egymásutánb örök elfogták, ily szava adok en nektek kutakj Valamennyi loptott tárgyt azokat vette igaz jószág akkor selyem kapczában szek azonban nem volt eg lottal, hanem a bűnhál őt évi fehérszakra itelte; más lgy is van ellene csak később fogja érdem

* **Jeles kompania.** gosi fiatal legeuy nyolcza hogy lopás által életik szép piros gyümölcsre. E

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

A „szőke asszony” dalaiból.

I.
Csak tudnék még szeretni egyszer
Azzal a régi, forró lánggal,
Csak tudnék még boldog is lenni
Szép asszonnyal, szelid leánnyal!
Csak el tudnám feledni a bűt
Mely felhőként borong felettem —
Ó csak el tudnám már feledni,
Hogy mi voltam és mivé lettem!

II.
Mi hasznod van immár —
Régem más öleiben,
S hogy az én életem
Sennmivé van téve!
Mulattat meg most is,
Ha ei mondják neked,
Hogy én velem senki
Sem feleltet téged...
Hagyj el — oldozd föl már
E fájtó varázstól —
Piliangó is elszáll
A hervadt virágról!

III.
Vagy szeress hát, szeress hát újra,
Szivem mostan a régi még —
Benne az a bohó, fájtó tűz —
Éretted hajh! mindegyre őg.
Őh ne várd, ne, hogy jőjön éra
Melyben talán megváltozik —
S nem leled benne majd csupán csak
Régi szerelmem rongyait.

IV.
A te hiú, szeszélyes szíved
Akkor vágyik szeretni majd,
Mikor az a hervadt, kihalt sziv
Talán még új virágra hajt.

Ó de akkor virága, éke
Másé lessz és szerelme is
S neked az jut mit nekem adtál:
A sok szuró, sebző tövis!
Gróf Vay Sándor.

NAPLÓMBÓL.

A jó sem győzhet, ha képtelen kiösmerni, hogy a kor a küzdelem mely rendszerét találja izlésével megegyezőnek. Ha valaki, a kinek ig a z s á g a van, ez oknál fogva veszt: akkor vesztesége nem a jónak, hanem a gyöngeségnek és gyámoltalanságnak a bukása.

Ha piszkos önzésből rágalmaznak, rögtön kibeküldök e rágalom kisebb-nagyobb hatásával; csak arra gondolok, hogy vannak, a kik hazánk legnagyobb emberét — lopással vádolják.

Rágalmazták a nagyokat — ez nékiek fájhat, de bennünket kisebbeket... megnyugtát.

Miben állanak a hirtelen nagy válságok folytán létesült csoportosulások? Abban, hogy nem levén ideje fontolgatni sem a jónak, sem a rossznak — önkénytelenül egymás mellé állanak. A fejlődő viszonyok később újra keverik a játszmát.

Bárkiről meglehet tudni, jó-e, vagy rossz. Tárd fel előtte jószágodat; olyan ez mint a mágnus a vassal: megmozdítja a mi jószág, bárkiben.

„Ábrándozás az élet megromtója” — mondja a költő. Nem igaz — ha életed megromlott, az ábrándozás egyben-másban kárpótol.

A gyöngye így beszéljen szövetségesehez:
„Légy erő s, a jószágot majd én fektetem az üzletbe!” r. e.

Irodalom.

„Ma és mindig.”
Ily című könyvet bocsátott ki Karczag Vilmos. Igazán nagy szerencse, hogy a hirlap-irodalom csatamezején is van, ugynevezett „semleges terület”, hol szép csöndesen járhatnak a nézet-elenések. Ily semleges terület a „tárca”-rovata. E téren minden elfogultság, minden részrehajlás nélkül beszélhetünk azokról s azokkal, kikkel más teren mérsen merjük össze tollainkat. E semleges terre vonulva ötttem kezembe a legközelebb megjelent művet, melynek csinos külső kiállítás mindjárt meglepett. Elegáus öltönyben jelenik meg a nagy közönség előtt finom modot tanusít Az első benyomás kedvező hatása alatt kérdeztem: kihez legyen szerencsem? „Kérem — szól a könyv — hadd mutasson be engem magas pártfogásom.” Nagy előny az is, ha ősmert tekintély nyit előttünk ajtót, ha az ajánl, hátha még a felelősség felét is magára vállalja. Szinesében a beszélgetünk vele s mi is azt mondjuk: „Nagyon örvendék, véghetetlenül örvendék, határtalanul örvendék.” „De hát kérem, hogy is hívják őt?” „Ma és mindig” — hangzik a válasz. Egy kissé excentrikus név s minden maliczia nélkül ez jut eszünkbe: „Holnap és soha!” S mivel foglalkozik? mert nem látom, hogy névjegye alatt foglalkozása ki volna téve. Beszély, humoreszk, rajz, genre-kép, silhouette, novelette, karcz-rajz, vagy mi? „Kérem,

le. Az egyes rajzok olva közöst szereshet, ezt elv melyebb erkölcsi alapot natnyi szorakozáson kív mot nézetünk szerint ves kettőt, melyet telemlített mel szerző Beöthy Zolt r vázlatait, vagy meg inka hiszem, önmaga sem vo igazságot. Egy darab v melyre már csakugyan volna: „holnap és soha század beszéle: „a ka Lelektani alaplól indulva lenség tönkelegetbe teve mire bizony nehezen tud népelethől s az öreg Har jeszen tévesztett. Higgye ügynek többet ártott, mit vallásuknak eme dogma „azt tartja a zsidó vallás család egy tagja elhagyja nagytatit ép ugy meggyá hait volna!” Borzasztó gyás egy előt és egész életén a mintha a sirból támadott nős lelkével kísértse övét itelését bizuk a morálr szetre.

Az általam elősorolt mitva, záradékul ismét ese semleges terén, hogy Kar gyáros irányú kedvező be sora; nem untat sehelen véve is nagy előny. Nem gróf Teleky Sándorral eg hatjuk: örvendék, nagyon féleért azonban nem vállal Azon magyozódással tes hogy Karczag a genre-író helyet.

mikor kezdenek már az utak javításához? A főmérnöktől elvárják ez utca lakói, hogy va- la há r a tegyen már valamit!

* A debr. takarékpénztár az 1833-ik évi nyereségből jótékony cselekedetként 745 forintot a vasárnapi közgyűlés a következőleg rendelte szétosztatni, u. m.: 1. A helybeli ref. iskolai részére 50 forint, 2. a helybeli cath. iskolai részére 30 forint, 3. városi kórháznak, szegény betegek részére 30 forint, 4. kereskedelmi kórháznak 20, 5. Izraelita kórháznak 10 forint, 6. a reformátusok ingyen iskoláztatási alapjának 50 forint, 7. a helybeli ipar iskolának 50 forint, 8. a helybeli kereskedelmi iskolának 50 forint, 9. nőegyleti arháznak 25 forint, 10. debreczeni Fróbel-gyermeknevelő 25 forint, 11. debreczeni keré- tészeti egyletnek 25 forint, 12. debreczeni zenede- gyletnek 25 forint, 13. debreczeni Tüzoltó egy- letnek 25 forint, 14. ref. hitván hallgatók segé- lyegyletnek 20 forint, 15. ref. jogtan hallgatók se- gélyegyletnek 20 forint, 16. debreczeni gazdá- szattan hallg. segélyegyletnek 20 forint, 17. debreczeni keresk. isk. segélyegyletnek 20 forint, 18. debreczeni iparos-ifjak segélyegyle- tnek 20 forint, 19. debreczeni nyomdászok segély- egyletnek 10 forint, 20. debreczeni honvéd-teme- keztési egyletnek 10 forint, 21. sárosmegyei magyarságot terjesztő egyletnek 30 forint, 22. n.-becskereki ref. egyház részére 20 forint, 23. Temesvári magyar társulatnak 25 forint, 24. pápi ref. collegium átalakítására 25 forint, 25. szathmári-Széchényi egyletnek 10 forint, 26. bu- dapesti honvéd temekztési-egyletnek 10 forint, 27. helybeli ref. collegium szegény tanulóknak 100 forint. Együtt: 745 forint. Ezen összegnek il- lető helyekre eljuttatásával az igazgatóság bi- zatott meg. — Sok ilyen nemes gondolkodású egyének által vezetett intézet hazánkban!

* Az országos kiállítás érdekében vasár- nap délután 4 órakor a megyeház nagyerme- ben gyűlés tartatik.

* A kistemplom tornyában is tűzjelző készülék leendő, mint irtók volt régebben. A munkálatok már meglehetősen előre haladtak s egy hét alatt az egész mű kész leendő.

* Közírártó tetíték, miszerint a városban 25 forint meghaladó pénz találtatott, a tulajdonosa Végh Gyula alkaptányával — czegléd-utca Komáromi háznál — átveheti, ugyanott egy méter hosszú talált csipke is letéteményeztetett.

* Selyem volna a kapucznak, ha annyi mindent loptam volna! — mondá a kir. tör- vénszék mai napon tartott tárgyalásán S ó v á g ó István b-újvárosi lakos és tolvaj uraság. Őt rendbeli lopással volt vádolva, de már a második pontnál a fentebbi szavakat mondá s ettől kezdve tagadott mindent, csak azt nem tagadta, hogy ő becsületes ember. A lopáso- kat b-újvárosi, többnyire izr. lakosok kárára követte el S ó v á g ó s a loptott tárgyakat egy vele élő nővel, Sós Jánosnéval megosztotta. E tárgyak voltak: egy utazó bunda, egy bőgre zsir, 25 kiló szalonna, egy revolver, többrend- beli 107 kék féherenemű stb. S ó v á g ó a betöréseket alkölcs segélyével követte el, még pedig gyors egymásutánban. Midőn a csend- őrk elfogták, ily szavakra fakadt: „Majd adok én nektek kutyák, ha hazakerülök!” Valamennyi loptott tárgyra azt mondja, hogy azokat vette „igaz jószágom” és ha lopta volna, akkor selyem kapucznak járhatna! A törvény- szék azonban nem volt egy véleményen a vád- lottal, hanem a bűnhalmazat következtében öt évi fegyházra ítélte; szeretőjét — mivel más úgy is van ellene folyamatban — majd csak később fogja érdeme szerint elítélni.

* Jelen kompanyia. V. Szabó Sándor ba- gosi fiatal legény nyolczad magával összeállott, hogy lopás által eligérik ki nagy étvágyukat a szép piros gyümölcsre. E végből az ottani szó-

le. Az egyes rajzok olvasása kellemetes szóra- kozást szerezhet, ezt elvitatni nem lehet, de a mélyebb erkölcsi állapot nélkülözven, a pillan- tati szórakozáson kívül maradandóbb nyom- nézetünk szerint nem hágy, kivéve azt a kettőt, melyet teleteltemtem. Kiserjé figyelem- mel szerző Beóthy Zsolt rajzait, Mikszáth egyes vázlatait, vagy még inkább Thackerayt s azt hiszem, önmaga sem vonja kétségbe állításom igazságát. Egy darab van azonban a műben, melyre már csakugyan ez a bemutatás illet- volna: „holnap és soha.” Ez ugyani a jövő század beszéle: „a kasznár ur szeretője.” Lelektani alapból indulván ki, megis a képte- lenség tönklegebe teved. Olyanokat állít, a mire bizony nehezen tudna példát felhozni a népeletből s az öreg Harangzó jellemzése tel- jesen tévesztett. Higgye el, ez által a védett ügynek többet ártott, mintsem használt, mikor vallásuknak eme dogmáját kürtölte világra: „azt tartja a zsidó vallás, hogy a mikor a zsidó család egy tagja elhagyja hitet, akkor a hit- hagyottat ép úgy meggyászojják, mintha meg- halt volna!” Borzasztó gyász! Halottként siratni egy élő és egész életén át úgy tekinteni azt, mintha a sírból támadott volna fel, hogy bű- nös lelkével kísértés övéit! E tantétel meg- ítélését bizzuk a morálra s a józan bölcsé- szetre.

— Az általam elősorolt árnyoldásokat leszá- mitva, záradékul ismét csak annyit említek e- semleges téren, hogy Karczag könyved s ma- gyaros irálva kedvező benyomást tesz az olva- sóra; nem untat sehohsem, s ez már magában véve is nagy előny. Nem lapul el, — s mi is gróf Teleky Sándorral egyik felére azt mond- hatjuk: örvendek, nagyon örvendek, a másik feléért azonban nem vállaljuk el a felelősséget. Azon meggyőződéssel tesszük le a könyvet, hogy Karczag a genre-írók közt méltán foglal helyet.

lős-kereteket gyakran látogatták s 7 ízben nem kevesebb, mint 104 liter barackot s 75 diny- nyét loptak el. A vádlottak tettüket tördel- mesen beismerik minek folytán a helybeli kir. törvénszék N. Szabó Sándor fötettest és fel- büjtőt 8 havi, a többi 2—2 havi s 14 napi fogságra ítélte. Fellebbeztek.

* Tolvajok működtek Szoboszló városá- ban a mult év vége felé, melynek tagjai Ilos- vay Sámuel, Váci János és Váci Sándor vol- tak. A szövetkezet többféle betörést követett el s a csekély zsákmányból tengődött, migem a rendőrség megcsippte őket s ügyüket áttette a kir. ügyészséghez. A kir. törvénszék mai napon tartott ülésében V á c z i J á n o s t egy évi, V á c z i S á n d o r t 9 havi, Ilosvay Sámuelt pedig 6 havi börtönrre ítélte. Mindegyik vád- lott megnyugodott az ítéletben s azonnal meg- kezdte fogságbüntetését.

* Elhunytak. (1884. márt. 1—8-ig.) Ma- gyar Mária 4 é. kath. vörheny, Konya Mária 4 hón. ref. gyengésség, öz. Végh Mihályné 60 é. ref. gutatás, Tóth Péter ref. 46 é. tüdő- gümő, Spitzer Ede 21 é. izr. tüdőgümő, Nagy Julianna ref. 2 hón. górcsók, Medves Julianna 13 é. ref. hagymáz, Bószörményi János 68 é. ref. tüdőlob, Kése Lipót 2 é. izr. torokgyík, Fábán Istvánné 53 é. ref. tüdőgümő, Turi Sándor 9 hón. ref. tüdőlob, Hegedüs József kath. 2 é. górcsók, Assenmacher Jozefa 21 é. kath. tüdőgümő, Kállay János ref. fia halvasz., Csókási Szuzsanna leánya halvasz., Fodor Ja- nos ref. 65 é. aggkor, Nagy Mária ref. 5 é. tüdőlob, Iván Károly 2 é. kath. gyermekaszály, Hegedüs Róza 2 é. kath. gyermekaszály, Ver- nai Jozefa kath. 56 é. tüdőlob, Végh Mihály 70 é. ref. aggkor, Kovács Julianna 6 hón. ref. hökhrut, Tóth István 64 é. ref. tüdőgümő, Lugossy József 72 é. aggkor, Nagy János ref. 3 hetes gyermekaszály, Hakker József 60 é. izr. tüdőlob, Lippe Sándor izr. 4 é. vörheny, öz. Bacsó Bahatné 63 é. ref. aggkor. — Béke hamvaikra!

Hazánk s a külföld.

— Épen mint nálunk? A neustettini zsi- nagóga felgyújtásával ugy látszik i g e n a l a p o s a n vádolt, de a komizt törvénszék ál- tal fölmentett zsidók visszatérése alkalmával szombaton este nagy csődület volt. 11-én este ismét rendezavarás fordult elő, több ablakot bezártak és a zsidó lakosokat bántalmazták. A csendőrség a rendet fegyverrel állította helyre.

— Adakozó fogorvos. Máthé Domokos udvari fogorvos a Ferencz József-renddel való kitüntetésé alkalmából 400 forint tett le a fő- város polgármestere kezébe, hogy abból: a hírlapírók nyugdíjalapjának, — a szegé- nyek alapjának, a József fiárvaháznak, az Er- zsebet leányárvaháznak, az irói segélyegyesü- letnek, az országos kisedővő egyesületnek, a dunamelleki egyházkerület papi özvegyek és árva házak nyugdíjintézetének és az izraelita árva házak egyenkint 50—50 forint adassék.

— Halálözások. R á c z I s t v á n tanár a „Szamos” szerkesztője f. évi márczius 8-án életének 41-ik évében, elhunyt. Az elhunyt 10 éven keresztül volt a „Szamos” felelős szerkesztője s ez idő előtt több éven át dol- gozattárs. Mély tudományával, fényes tehetsé- genél és fáradhatatlan munkásságánál fogva e Szatmár város és vidéke a közélet első har- czojai közt tisztelte nevét s méltán visel gyász- tót korán megnyitott sírjánál a család, iradalom, iskola, egyház és tarsadalom! Ifj. gr. L ó n y a y Menyhért, gróf Lónyay Menyhértnek másodszültött fia, elhunyt Abbaziában. Az el- hunyt a főúrnak, kit ferfikora kezdetén ragadt el a halál, Budapestre fogják szállítani földi maradványait, s innen viszik örök nyugalomra a nagyionyi sírba. — Almási Balogh Jó- zsef, hites ügyvéd, elhunyt. A megboldogult testvéröccse volt néhai dr. Balogh Pál nagy- híru akadémikusunknak s egykoru mentora s több mint félszázad óta hu társa Somssich Pálnak. — A u e r s p e r g J o h a n n a h e r- c z e g n ő, a volt miniszterelnök neje, mint Bécsből táviratilag értesülünk, ma reggel hosz- szas szenvedés után meghalt. Az elhunyt te- metése kedden fog végbemenni.

— Magyarország fűggharozza 1848—49- ben. Irta Gelich Rikárd tábornok. 9. füzet. Budapest Aigner Lajos, 1884. A jelen füzet a nagy munka második kötetének első íveit közli. Ezek az 1848. decemberi eseményeket tár- gyalják. Egy füzet ár 40 kr.

— Rath Imre halálához. Rath Károly fő- polgármester tegnapelőtt táviratott kapott Konstantinápolyból, hogy Teherában elhunyt fiansk holtteste Konstantinápolyba érkezett. — Innen hajón Triesztbe szállítják, onnan pedig vasuton Budapestre, s a nova körülbelül f. hó 22-én érkezik meg.

— A lyoni bomba. A párisi gróf ellen- merényletet kísérlettek meg. Tegnapelőtt este hat órakor kis ládát adott fel egy hordár Lyonban e czim alatt: „A monseigneur le comte de Paris en son hotel, rue de Varennes 57.” A czim, mely nyomtatottnak látszott, gya- nusnak tűnt föl. A ládát fölbontotta a rendőrség s pokolgépet talált benne. A föladó Be- kernek nevezte magát, ki a rue de Feuillants- ban lakik, de a nyomozás kiderítte, hogy ily név ember és utca nem is existál. A hordár azt állítja, hogy neki egy elegánsan öltö- zött ember adta át a ládát. A vizsgálatot nagy erélyvel folytatja a rendőrség.

— Rohling tanár, a híres antiszemita író, a ki tudvalevőleg a prágai theologiai tanári karban viselt állásról leköszönt, mint a Fok- rok írja, Swarzerberg bíbornak személyes rá- beszélésére visszavonta lemondását.

Muzsák.

— Jókálnét Keszehehérváron nagy ünne- pelyességgel fogadták a mult szombaton. Az indóháznál Piller Béla beszéddel üdvözölte a művészt, este pedig a színházban tiszteletére „A vörös sapka” czimú népszimnát adott díszelőadásul.

— Az akadémia második osztálya Ipoiui Arnold elnöklata alatt ülést tartott, melyen Szilágyi Sándor hosszabban értekezett Bethlen Gábor síremlékéről és alapítványáról. Kimu- tatta, hogy Kemény János Emlékírataiban jog- talanul vádolta Rákóczy György fejedelmet azzal, hogy megkárosította a gyulafehérvári iskolát, amennyiben a Bethlen Gábor által az iskolának hagyott 26000 frtnyi összeget köl- csonkép felvette, s azt soha vissza nem fizette. Szilágyi Sándor felfedezte a vörösvári levél- tárban azt a nyugtatót, mely szerint Rákóczy György az összeget visszafizette. A visszafizet- és éppen Kemény János jelenlétében történt, de ugy látszik, hogy cserben hagyta az emlé- kezet, mikor Emlékíratait megírta. Ezzel kapcsolatban Szilágyi értekezett Bethlen Gábor síremlékéről is, mert bele volt keverve a köl- cson-perbe. Ezután Vécsey Tamás olvasott fel részleteket Amélius Papinianusról irt nagyobb művéből.

— Petőfi Sándor emlékei. melyeket vasárnap mutatták be a Petőfi-társaság ülésén, Török Gyula urhoz vannak intézve és 1841- ből erednek. A költő ekkor még Petrovich Sándor nevet irt verse alá, melyet most Török ur a Társaság levéltárának ajándékozott.

Újabb bizonyítékok.

Kapcsolatban az utóbbi közleményvel, mely a jelen században, kivált a gyermekek közt, oly igen elterjedt betegségről a görvélyről (Skro- fulya) szól, nem lesz érdektelen Gross Mihály ur- nak, herbitzheimi kádárnak Elzászban, egy leve- let közlőnk, melyben tudja, hogy 13 éves leány- nak nyakán mirigydagányok voltak, ép azon körünetekkel, melyekről dr. Liebaunak a „regeneráló gyógmódról” irt füzetében (kap- ható) Budapest, Lappel könyvkereskedésében, váci-ut 12 sz. 30 krért) a „Görvély” czimú fejezetben olvasott.

Hat hétig alkalmazta az e füzetben ki- fejtett gyógmódot, kis leánya bajában, s most a következőt írja: „A regeneráló gyógmód teljesen helyre- állította 13 éves leányom egészségét, ő nem görvélyes többé! Fogadjá forró köszönetemet! S e soraimat adja át a nyilvánosságnak, hogy e hasznos könyvecske annál jobban terjedjen mindenfelé.”

Közgazdaság.

— Husárak megállapítva s bejelentve 1884. mártius 12-től 19-ig: 44 kr Rác György- nel czegléd-utca 2599. sz. a., 48 kr Rác Györgynél csapó utca 10. sz. a., rózsáter 6 sz. a., Magyar Gábornál czegléd-utca 55. sz. a., dedó-utca 125. sz. a., Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442. sz. a., varga-utca 2238. sz. a., Nagy Mihálynál pfa 970. sz. a., Ba- logh Jánosnál mester-utca 1113. sz. a. alatt s végre Katona Lajosnál rózsáter 10 sz. a. — Minden többi bejelentett mérszárzékban pedig 50 kr. J e g y z e t. Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomaték nélkül a kö- zönség részére 8 krral, a cs. kir. katonai kór- ház részére pedig 10 krral drágább. Debre- cen, 1884. mártius 11. Debreczen város ka- pitányi hivatala.

— Tüdősítés. 1884-ik év márcz. hó 11-én megtar- tott hetivásárról: 1 mtm. Buza 8.80—8.40,—8.00, 1 mtm. kétszeres 7.60—7.50—7.40, 1 mtm. rozs 7.30—7.20—7.10 1 mtm. árpa 7.30—7.15—7.00, 1 mtm. zab 7.30—7.20—7.10, 1 mtm. tengeri 6.20—6.10—6.00, 1 mtm. köles 7.20—7.10—7.00, zsák burgonya 1.20, 100 kiló szalonna 48.00—46.50—45.00, 100 kiló haj 50.00—47.50—45.00.

— Sertés vásár. K ő b á n y a, márcz. 10. (A s e r t é s k e r e s k e d e l m i c s a r u o k j e l e n t é s e.) — A felhajtás csekély, az árak s z i l á r d a k. Magyar urasági, öreg nehéz 48.—49. fiatal nehéz 48.—49.—, forint közép 48.—49. könnyű 47.—48. Szedett nehéz 46.50,—47. közép 46—47.—, könnyű 46.50—47.50 — Romániai bakonyi, ne- héz 48—49 — átmeneti, közép 47.—48, bakonyi könnyű 46.—47.— átmeneti, ered- titi nehéz — — — átmeneti közép — — — átmeneti szerbiai nehéz —48—49 átmeneti közép 47.—48. átmeneti könnyű 46.—47 átmeneti, — hízó 1 éves élőszulyban 40/0 levonással 37—40. 2 éves — — — Két éves — — — öreg — — —. Az árak hízalt sertéseknek páronként értendő. Romániai és szer- biai sertéseknek, melyek mint átmenetiek adtak el a vevőknek, páronként 4 arany vám fejé- ben megtérítetik.

Törvénszék.

— A nagyszabeni 4-es rablógylkosság. A már vallomásra birt két rablógylkosra: Kleober Antalra és Marlin Róbertre — mint a „Pester Lloyd” levelezője írja — egyéb bű- nök is sülnék ki. Marlin például bevallotta, hogy öz. Göckelnét is ők rabolták ki Nagy- szabonban, a mult évben. Megmondta azt is, hogy a mostani rablógylkosságból származó ékszer egy ezüst dobozban lakásának egyik zugában rejtett el. A kiküldött bizottság az ékszeret csakugyan meglelte. Marlin pedig azt vétette jegyzőkönyvébe, hogy az elrablott értékpapirokat Kleober vette magához, s ő mondhatja meg, hol vannak azok most. Ugyan- csak a „Pester Lloyd” közli azt a sensationa- lis hírt, hogy Kleober vallomása következté- ben, Marlin Rezső nagyszabeni ügyvédet, Mar- lin Róbert gyilkosnak az apját ma elfogták azon gyanu alapján, hogy ő a Fiedenwanger családon elkövetett rablógylkosság értelmi szerzője.

Apró-cseprő.

— A divat és a drágakövek épen egy alá vannak vetve a divat szépségeinek, mint egy elegáns öltöny többi részei. Jelenleg a drá- gakövek közül főleg az ametiszt jött divatba, míg az aranytűzők és a szafirok kevésbé ke- resettek. „Ametiszt” névvel két egészen kü- lönböző drágakövet jelölnek meg, melyek azon- ban értékükre nézve nagyon különbözök. Ne- vezetesen a violaszín ametisztka mellett, melyet ezer mázsáunként szállítanak Braziliából, van violaszín korund is, melyet az ametiszt- kvarctól való megkülönböztetésül „keleti” ame- tistznek neveznek. Ennek a színe napvilágnál teljesen hasonlít az ametisztkvarchoz, de esti világításnál jelentékenyen nagy a különbség köztök. Az ametisztkvarc rendkívül sokat ve- szít esti világításnál; maguk a sötét violaszín darabok halványak és csaknem szürkék les- zenek, míg az ametisztkorund nem veszít a szí- nében, sőt violaszín vörösviolába megy át. Az ametisztkvarcot most Párisban művészi uton családág híven állítják elő, hogy a leggya- korlottabb ékszeresek sem tudják szabad szemmel megkülönböztetni a valóditól.

Egyik kezében eke szarva, A más kezében kard, Igy látni a szegény jó népet, Hogy ott majd vért, majd verítéket, A míg csak élte tart!

Petőfi Sándor.

A jelent és a jövőt versenytársaknak kell kintennünk: a ki az egyik kezét vadászka, bizony számíthat arra, hogy a másikkól elesik.

Reynold.

— Szőrejtvény. Áll egy három tagu ősz- szetet szóból. Az első (első és második által szavak és nem szótagok értendő) a másod- diknak anyja, a második az elsőnek atyja, az egész mindkettőnek atyja. (Készlebak)

— Egy kis flu nagy éhes-torkosan egyre nógatta édesatyját, hogy a friss pecsenyéből neki adja a legislegelőt falatot. — Az atya idején jörendhez kívánván fiacskáját szoktatni, mohóságát így csillapította: „Jegyzd meg ma- gadnak fiam, hogy a kicsinyké mindig az utolsó falat.” — Erre az eszkelyes fiucska rögtön ezt mondá: „Édes atyuskám, hát mindjárt most add nekem az utolsó falatot.”

A közönség köréből.*

T. szerk. ur! A cizmadia ipartársulat rendkívüli közgyűlésé- ben rólam azon hírt terjesztették, hogy én segédekkel ellátva magamat, vidéki izraelita kereskedőknek igé- retet tettem, hogy kimegyek velök s őket a mesterségre betanítom. Mai napon a társulat elnöke, Nagy Gábor ur által figyelemzettem e vádra, melyre az a válaszon, hogy a személynem ellen intézt alaptalan koholmány s alaptalan rágalmasz. A nyilvánosság terén önérte- sem e eddigi becsületem megővése érdekében köteles- ségemnek ismerem ennek kijelentését. Debreczen, 1884. márcz. 12.

Tisztelettel, Bótsi Sándor.

*Ezen rovatért, melyben közérdeklű felszólalások díjtalanul közölhetnek, a szerkesztő csak is a sajtóható- sággal szemben vállal felelősséget.

— Színház. Csütörtök, márczius 13-án másodsor: „Rip van Winkle” operette 3 felv.

Szerkesztői posta.

Heineből. Hozni fogjuk. P. S. ref. lelkész urnak, B-Ujváros. — Kérnök újra beküldeni — eltévedtek!

Felőlés szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legjobbat asztali- és üdítő ital, kítőn hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu- rutnál. Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A MOHAI AGNES FORRÁS hazánk egyik legszénsavdusabb SAVANYUVÍZE kítőn szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomorban az idegrendszer bántalmán alapuló bajokban. Általában a víz mind azon körkört kiváló figyelem érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. 1883. évben 1 millió palacz szállításot el. Fris töltésben mindenkor kapható Édeskuty L. m. kir. udv. évenyit-csillítóval Budapeston. Ugyasint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedé- ben és vendéglőkben. Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréb Falop, Ricki József, Varga Lajos, André és Szab uraknál.

Statistika!

Azon betegségek melyeknél a malátakészítmények, Hoff János-féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, lépcső-csusz, tüdőorvadás, alésti bántalmak, elerőtlenedés, ideg láz, vérszegénység, emésztési bántalmak — A használtabb készítmények, maláta-kivonat egészségi sör, maláta-csokoládé, koncentrált maláta-kivonat, maláta-mellezucorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

Szenvedőknek becses figyelmébe.

Ezen kik már veszte voltak, ezen gyógyhatásos szernek köszönik életüket s örvendenek annak.

Nyilvános köszönőirat.

Egyáltalában a hirdetés-kben igen kevés bizalommal lévő, nagyon csekély reményvel kezdtem el az ön malátakészítményeinek a használatát. De képzelje el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János féle koncentrált malátakivonatának használatá után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges a milyen ezelőtt még sohasem volt, a köhögés, mely folyton gyötört, elmúlt s ma már hála istennek egészséges vagyok! Hálás köszönetemet érte!

Babocsa, febr. 22.

Steiner Dávid.

HOFF JÁNOS legtöbb fejedelmek udv. szállítja cs. kir. arany koronás érdemkereszt, porosz és német rendek lovagjának. Bécs. Graben Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönőirat.

Tek. ur! Ön kitűnő maláta-kivonati-egészségi söre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használtam, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 kr. további 28 palack maláta-kivonati sört.

Tangl Vilma.

Magas elismerések a Hoff János-féle maláta kivonatok, császárok, királyok és hercegek által.

I. Vilmos német császár: „az ön pompás maláta kivonata, Ferencz József osztrák császár „örömmel tüntetem őt ki.“ A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.“ A meklenburg-sverini nagyherceg, „elismerésemet.“

Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kitűnő erősítő szernek bizonyult.

Wittge őrnagy, a porosz kóroda képviselője.

Árak: Malátakivonat egészségi sör 13 pal. 7 frt 26 kr. 28 pal. 15 frt 60 kr. 58 pal. 30 frt 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 fr. II. 1/2 kilo 1 frt, 1/4 kilo 60 kr. Maláta-csukorkák I. zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek támpalata-liszt 1 frt. Egy maláta fürdő 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállít tik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó maláta mellezucorkák kek papírban vannak. Vevésnél c-akis ilyenek kérendők.

Raktárak Debreczenben. Csanak József, Rickl J. Z. Geréby Falop, továbbá Nyiregyháza. Korányi Imre gyógyszer. Nagy-Várud: Janky Antal, Nagy-Károly: Újházy István, Kanfmann Jakab, N-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Sámuelné. Hajdu-Böszörmény: Lengyel László, valamint minden rendszeres gyógytárban.

Ház eladás.

A helyben nagy mester-utca 1214. sz. alatt létező ház és háztelek, valamint a hozzá tartozó ondódi és ujosztású föld, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a „Tisza“ biztosító társaság felszámoló-bizottsága, a társaság irodái helyiségében, a rendes irodái órák alatt.

Ujdo nságok a fehéruhákban	Kérjen ön Levelező lap utján
Urak részére	Czim Louis Modern Bécs Bognergasse 2.
Hölgyeknek	Árjegyzéket
Gyermekeknek	a menyaszonyi kelengyeről, melyeknek összeállítására gyakorlati és hasznossági tekintetből kiválóan előnyvel bírnak.

1892/1882.

Építési árlejtés.

A Hajdumegyei székházban levő épületek fentartására szükséges helyreállítási munkálatok biztosítása és kezesül vitele végett az alispán hivatalos helyiségében f. 1884. ápril hó 15-ik napján d. e. 10 órákor nyilvános árlejtési tárgyalás fog tartatni, minek folytán felhivatnak a vállalkozni akarók, hogy a kitűzött időben jelenjenek meg, vagy pedig írásbeli zárt ajánlataikat az előirányzati költség 10% százalékának megfelelő 56 ftnyi óvadék pénzzel el látva folyó évi ápril hó 14-ik napjának d. utáni 5 óráig hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy később beérkezett ajánlatok el nem fogadtatnak. A szerződési feltételek, valamint az építési leírás, előmérték, áremelés, terv és költségvetés hivatalos órák alatt a levéltári helyiségben megtekinthetők. Debreczen, 1884. február 23.

Rázsó Gyula
alispán.

Figyelmeztetés!

Az Általános Ismert, Jóhírnöknek örvendő s több oldalilag kiténtett sósorszesz-készítményem — kelendőségéért fogva — sok utánzának lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon eszméjemet módosítottam s arra két nyomtatásban saját házam kőszőlő alakját veszem föl, bejegyeztettem azt egyezményes védjegyként a budapesti kőszőlő s iparkamrában.

SÓSORSZESZ

gyors enyhülést eszközöl: csúszos, szakgatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szeme gyengeség, bémulások stb. stb. ellen. Fogfájástól szerül is igen ajánlatos, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagatlan íst nyer a szag elpárolgás után, valamint ajánlatos szer a fejmosásra is a haj-idegek erősítése, a fejkörpáképződés megakadályozására.

Ára: egy nagy üveggel 80 kr.
egy kisebb üveggel 40 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN,

Budapestben, IV. Muzeum-körut 28. sz.

Védjegy 319. és 320. sz.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizonyánossáim névsorával ellátva minden üveggel innen mellékeltek.
Kapható GERÉBY FÜLÖPNÉL.

SZABÓ LAJOS

Debreczenben, Rózsater

ajánlja a nagyérdemű közönségnek

TAVASZI és NYARI

cikkekben nagy választású raktárát:

DIVATOS RUHA KELMÉK

Fekete és színes ternok, kasmirok, kendők.

GYÁSZ CZIKKEK

színes perkál, kreton és szatinok

KITÜNŐ SZABÁSÚ FÉRFI INGEK

vászonneműk, ágyszerűk, fekete selyem kelme, kendők. Jó minőségű kötő pamutok, ruhadiszek, gombok, cipkék, szalagok,

NAPERNYŐK és ESERNYŐK.

Jutányos szabott árak.

Az idemellékelt rajz szerint még eladandó:

8766 db valódi Washington remontoir óra 9 frt 78 krval és 3967 db valódi sveitzi óra 4 frt 85 krval.

Urak és hölgyeknek megfelelő nagyságban.

Ezen órák mind másodpercznyi pontosággal vannak szabályozva Számlejárak éjjel magoktól világítanak egy, hogy bármikor gyertya nélkül is meg lehet látni hány az óra.
Egy 14 karátos valódi, hivatalosan megpróbált női arany remontoir óra, ezelőtt 75 frt, most csak 28 frtba kerül; nagy férfi remontoir aranyóra ezelőtt 99 frt, most csak 35 frt, 13 latos ezüstből, hivatalosan megpróbálva megarányozva igen finom hölgyórák, ezelőtt 30 frt, most csak 14 frt. urak számára ezelőtt 25 frt, most csak 12 frt 50 kr. Valódi genti ezüst órák aranyozott koponyával, ezelőtt 15 frt, most csak 8 frt 50 kr; valódi szabadalmazott Washington remontoir órák ezelőtt 36 frt, most csak 9 frt 78 kr. Genfi horgonyórák 17 köre járók valódi ezüst nikkal vagy double arany koponyával, szabadalmazott nikkal művel, szabályozva, a legmegbízhatóbb pontos járással ezelőtt 22 frt, most csak 8 frt 75 kr; igen finom sveitzi óra a legdiszesebb kiállítással, horgony művel, ezelőtt 15 frt, most csak 4 frt 85 kr.
Azonkívül minden megrendelő

teljesen ingyen ajándékba kap

raktárunktól 1 pár női fülbevalót 14 karátos aranyból (a csász. kir. fémjelző hivatal által megpróbálva, valódi korál vagy gyönggyel vagy 1 mellűt a legfinomabb véséssel, 1 medaillont csinos kivitelben, 1 drb valódi simit brillant gyűrűt, 2 darab mell- és kézelőgomb készletet ezüst nikkalból, a legfinomabb gépéséssel, 1 darab óralánczot a legfinomabb Doubl aranyból medaillonnal együtt 12 finom pikas párisi fényképpel vagy György tallérral, 1 darab finom tajték szivarszivót horostyán kővel finom vésés vagy faragott alakokkal, tokban, két darab albumot egyik 50 darab fényképre, a másik 234 drb különféle pipere fényűzési czikkeket tartalmazó Fénykép album, nagy negyedrért alak a legelsőbbrendű, valódi genfi zeneművel két darabot játszó, egyedül eladós 7 frt 53 kr. mellékletül a feut előszámlált órákhoz csak 6 frt tal több. Minden óránál 6t évi jótállás nyújtatik, a tetszésnek meg nem felelők visszavételnek vagy kicseréltetnek, s e szerint egy rendelés sem jár semmi kockázattal.
Megküldhetik minden nap, kivéve a húsvéti pünkösti és a karácsonyi keresztényünnepeinket

Czim: Uhren-Allianz aus Genf. Bécs, I. Adlergasse 1.

Jegyzet: A dicserőiratok mindenkor köszönettel fogadtatnak, de nyilvánosság elé már nem bocsájtatnak.

51. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	19.60
C. Szinte közepeszerű		18.60
0. Királyliszt		18.60
1. Lángliszt		18.—
2. Montliszt		17.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		16.80
4. 2-od		16.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		15.40
6. Szinte 2-od		14.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső		13.60
8. Szinte 2-od		12.80
8 1/2. Barna 1-ső		11.40
8 3/4. Szinte 2-od		9.40
9. Lábiliszt		7.60
10. Veres liszt		—
11. Finom korpa zsákkal		5.40
12. Durva korpa zsákkal		4.80
Simán örlött liszt zsákkal 475 kg.		10.40
Dara és liszt 25 kl. zacskók. 100 kl. zacskóval együtt 60 rral drágábo		9.80

Dara és liszt 25 kl. zacskók. 100 kl. zacskóval együtt 60 rral drágábo Debreczen, 1884. febr. 19.

A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve: A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo. 10 11. 12. . . . . 50 Sima liszt 75

Kiadó.

Piac-Miklós-utca szegletén levő 2081. sorszámú ház alatti eddig kávéháznak s ebédlőnek használt helyiségek, továbbá az emeleti, eddig szállodának használt szobák, előbbieken minden órában utóbbiak f. évi Pünkösttől kezdve, akár olvasó helyiségeknek, akár lakásoknak kiadó.

Ertekezhetni a tulajdonos Frohner Bernát ural, vagy alóliróttal. Ugyanott 1868-iki szomorodni s érmelléki bakator üveggelve igen jutányos árban kaphatók.

Nagy Ferencz ügyvéd,
Csapó u. 388 sz. a.

A legjobb
SZIVARKA PAPIR
LE HOUBLON
Francia gyártmány.
utánzásoktól óvatik!!!

E szivarkapapir csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyegzőt magán hordja és minden kárton az alatt látható védjeggyel és aláírással van ellátva.

Kapható helyben: Baum Miksanál.

Külföldi árak:
Helyben és postán küldve
Egy sorsz. . . . . 10 frt — kr.
Fél sorsz. . . . . 5 — " "
Negyed sorsz. . . . . 2 — " "
Egyes sorsz. 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény fölött, Veszprém, ha földrajzi, a szerkesztőségbe, bármennyre küldendő.
Előfizethető helyben
REJEGDI K. LAJOS és JOZSEF K. LAJOS K. LAJOS KÖNYV-kereskedésében és a kiadónál ismét KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalos úton.

A trónörökös

(K.) Mikor a trónörökös zett Egyiptomban s ha Bosporust, jövet vagy tette volna látogatást kodójánál, csak hogy volna alkalmas a látogatás Hercegovinában helyileg emléke miatt lehet menni a szultán távolabb vagyunk az sőt tényleg is megváltó könnybe nem merne nem csempészteni, hogy a egy időre azzal is sz

Azonban a jelenlegi az a czéjja is van, ha uton lehetne Novi-Bazárra elhatolni? Mert most nek látta annak idején uralkodóval kapartast gesztenyét. Nyakrafordítva a boszniai, sőt még a takat. Persze, hogy a gyarorszag is erősen meglesznek, akkor Orbetni hiánytalanul, minden furlangjuk daczár titokban.

Hiszzen még igen ama szónak, hogy a Magyarorszag! De ha a kozakok dzsidája niában villogni, akkor duni a mindent elny akkor meglehet, hogy rosz iskolamesterekkel megátogatják, mert ba vezető ut arra van nek igen is nagyon litikai mérnokok közt

Eljő még anna állam-gondviselő bölcse nyek égető hevében berlini hársfák árnya a hogy mai napszag res miniszter Bécsbe! Mert ez érheti Bécs azon fog gyarorszag alkotmány csak talán, mert sokkal kisebb orszá állani a vészekben, alkotmány volt. Ma Ausztria, a melynek ga. És azután nálunk da még: de hol van az osztrák nemzet?

A magyar nemzet álló választások eredménye juthat a Tisza-körme meg fogja látni a trónjának hátterét, me mint Novi-Bazárig ényomulásban, ami t egy kis új adósságnyiba kerülhetek. Az azok a meghívók osztrák konzulok által állítani? Igaz, hogy ki gondol azzal, a valahogy a költségét akkor melyik zenekarfiaink mérsárszékére? eshetőségeket, csak tunk, hogy létfeltéte függetlenségé ez óv meg attól, ha hazzárd-játékosok tehozonatlan kártyáikra

— A közös a fu azon nyilatkozatot Oroszorszag csak várja a dinamitmerén megindítására, a mel szág és Németorszag E nyilatkozathoz meg zós a czióra szövetk lama, legelőbb is u legalább némileg bizt